

Sommaire

- 1. Ouverture de la séance publique ..... p. 07**
M. Fernand Etgen, Président
- 2. 8010 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ..... p. 07**
Rapport de la Commission de la Santé et des Sports : M. Mars Di Bartolomeo
Discussion générale : M. Claude Wiseler | M. Gilles Baum | M. Yves Cruchten | Mme Josée Lorsché | M. Jeff Engelen (interventions de M. Sven Clement et M. Marc Goergen) (dépot de la motion 1) | Mme Nathalie Oberweis | M. Sven Clement
Prise de position du Gouvernement : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé
Vote sur l'ensemble du projet de loi 8010 et dispense du second vote constitutionnel
Motion 1 : M. Yves Cruchten | M. Sven Clement | Mme Nathalie Oberweis | M. Claude Wiseler | M. Fernand Kartheiser | M. Dan Kersch | M. Jeff Engelen (interventions de M. Dan Kersch) | M. Mars Di Bartolomeo (intervention de M. Fred Keup)
Vote sur la motion 1 (rejetée)
- 3. Motion de M. Fernand Kartheiser relative à la mise en place d'un mécanisme qui assurerait que les prix de certains produits pétroliers soient inférieurs à ceux des pays voisins ..... p. 13**
Exposé : M. Fernand Kartheiser
Discussion générale : Mme Josée Lorsché | M. Gilles Roth | M. Marc Goergen
Prise de position du Gouvernement : M. François Bausch, Vice-Premier Ministre | M. Fernand Kartheiser (parole après ministre) (intervention de M. le Vice-Premier Ministre François Bausch) | M. le Vice-Premier Ministre François Bausch
Vote sur la motion (rejetée)
- 4. 7939 – Projet de loi modifiant la loi du 23 décembre 2014 relative à la réalisation du Pôle d'échange multimodal de la Gare d'Ettelbruck et à la modification de la loi modifiée du 10 mai 1995 relative à la gestion de l'infrastructure ferroviaire ..... p. 16**
Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics : Mme Jessie Thill
Discussion générale : M. Aly Kaes | M. Max Hahn | M. Carlo Weber | M. Jeff Engelen | Mme Myriam Cecchetti | M. Marc Goergen

- Prise de position du Gouvernement : M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics
Vote sur l'ensemble du projet de loi 7939 et dispense du second vote constitutionnel
- 5. 7970 – Projet de loi autorisant l'État à participer au financement du développement de logements du projet « An der Schmëtt » ..... p. 19**
Rapport de la Commission du Logement : Mme Semiray Ahmedova
Discussion générale : M. Marc Lies | M. Gilles Baum | M. Yves Cruchten (intervention de M. Mars Di Bartolomeo) | M. Fernand Kartheiser | Mme Nathalie Oberweis | M. Marc Goergen
Prise de position du Gouvernement : M. Henri Kox, Ministre du Logement
Vote sur l'ensemble du projet de loi 7970 et dispense du second vote constitutionnel
  - 6. 7896 – Débat d'orientation sur le rapport d'activité de l'Ombudsman (2020) ..... p. 23**
Rapport de la Commission des Pétitions : Mme Nathalie Oberweis
  - 7. Dépôt d'une proposition de loi par Mme Nathalie Oberweis ..... p. 25**
Exposé : Mme Nathalie Oberweis (interventions de M. Fernand Kartheiser et M. André Bauler)
  - 8. 7896 – Débat d'orientation sur le rapport d'activité de l'Ombudsman (2020) (suite) ..... p. 25**
Rapport de la Commission des Pétitions (suite) : Mme Nathalie Oberweis
Débat : M. Paul Galles | M. Frank Colabianchi (intervention de M. Mars Di Bartolomeo) | Mme Simone Asselborn-Bintz | M. Marc Hansen | M. Fernand Kartheiser (interventions de M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance) | M. Marc Goergen (dépot de la résolution 1) (intervention de Mme Nathalie Oberweis)
Prise de position du Gouvernement : M. Marc Hansen, Ministre aux Relations avec le Parlement
Résolution 1 : M. Marc Hansen | M. Paul Galles | Mme Nathalie Oberweis | M. Marc Goergen | M. Marc Hansen
Vote sur le renvoi de la résolution 1 en commission (adopté) (intervention de M. Sven Clement)
- Au banc du Gouvernement se trouvent : Mme Paulette Lenert et M. François Bausch, Vice-Premiers Ministres ; M. Marc Hansen et M. Henri Kox, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 14.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Fernand Etgen, Président | Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

(Négation par Mme Paulette Lenert)

2. 8010 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19

Op eisem Ordre du jour vun de Mëtte steet de Projet de loi 8010, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Afëierung vun enger Rei Mesuren am Kader vun der Covid-19-Pandemie. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Claude Wiseler, den Här Gilles Baum, den Här Yves Cruchten, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Jeff Engelen, d'Madamm Nathalie Oberweis an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi an dat ass den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo. Här Di Bartolomeo, wann ech gelift.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur | Här President, Dir Dammen an Dir Hären, léif Kollegeinnen a Kollegen, et ass dëst mëttlerweil déi 23. Ännerung um Covidgesetz. Wa mer déi Gesetzter iwwert den État de crise, de Large-Scale-Testing a sou weider derbäi rechnen, da si mer elo un der Grenz vun den 30 Gesetzter ukomm.

Wéi schonn dat lescht Gesetz bréngt de Projet de loi 8010 weider Erliichterungen, an dat, well déi aktuell sanitär Situatioun hei am Land ënner Kontroll schéngt. Dat soen net ech, dat schreift de Collège médical a sengem Avis zu dësem Gesetzesprojekt. Dee selwechte Message krute mer och vun eise Santé-autoritéiten an der Santéskommissioun.

Dat geet och aus den aktuellen Zuelen ervir, déi eis virleien. Wuel ass d'Zuel vun den Neiinfektiounen ëmmer nach relativ héich, och wa se an der Woch vum 23. Mee op 1.174 Neiinfektiounen erofgaangen ass. Dat si 36 Fäll manner wéi an der Woch virdrun. Ganz rezent sinn d'Zuelen awer erëm an d'Luucht gaangen.

Méi wichteg wéi déi einfach Zuelen ass d'Situatioun an de Spideeler. Do sinn d'Zuele vun de Patienten am normale Beräich grad wéi op der Intensivstation nach wie vor ganz niddreg. Sou ass an der leschter Meewoch just eng Persoun wéinst Covid op der Intensivstation betreit ginn. Leider, leider sinn awer zwou

Persounen an där selwechter Woch gestuerwen. Wéi eis an der Kommissioun erkläert ginn ass, sinn d'Leit, déi aktuell an dëser traureger Statistik virkommen, Persounen, déi éischter „mat Covid“ wéi „u Covid“ stierwen.

Säit Ufank vun der Pandemie war d'Lag an de Spideeler deemno nach ni esou no un der Normalitéit wéi elo grad. Dat ass e ganz wichtegen Indicateur, well d'Zuelen an de Spideeler hunn eis an deene leschte Méint an eisem Kampf géint de Virus als Kompass gedéngt.

Dozou kënn en Impftaux, dee wuel an der Lescht kaum klëmmt, mee deen awer héich ass an domat en, wann och net optimalen, Schutz gëtt. Den Impftaux läit haut bei iwwer 80 % fir d'Leit, déi iwwer 18 Joer hunn. An e läit bei 78,8 % bei Leit, déi a Fro kommen, fir sech impfen ze loossen, dat heescht, déi méi al si wéi fënnf Joer.

Dës Situatioun erlaabt eis eng weider Ouverture, an zwar d'Maskepflicht am ëffentlechen Transport opzehiewen, sou wéi dat zum Beispill schonns bei eise franséischen Noperen de Fall ass. Dat ass och déi eenzeg nennenswäert Neierung, déi dëst Covidgesetz mat sech bréngt. Dës Measure ass och an der Santéskommissioun vu kengem a Fro gestallt ginn.

Am Spidolswiesen an an den Altersheimer bleiwen dogéint bis op Weideres déi aktuell Dispositiounen en vigueur, y compris d'Maskepflicht. Och d'Dispositiounen

betreffend den Isolement bleiwen an hirer aktueller Form weiderhi bestoan, mee och do wäert gegebene-falls Beweegung an d'Spill kommen.

Dat kéint sech änneren, well eist Covidgesetz ass jo nëmme bis Enn Juni a Kraaft. Deemno muss et virum Enn vun dësem Mount nach eng Kéier op de Leescht geholl ginn. An do ass eis an der Kommissioun vun der Madamm Gesondheitsministesch an Aussicht gestallt ginn, dass et zu weideren Ouverturë ka kommen an deenen nächsten, soe mer, zéng Deeg, wou mer mat engem neie Projet, deen de Relais vun dem bestoende Gesetz soll huelen, kënne rechnen.

Zu den Aarbechten an eiser Kommissioun: De Staatsrot huet a sengem Avis drop higewisen, dass Leit, déi nach weiderhin eng Mask am öffentlichen Transport wëllen droen, sief et, well se vulnerabel sinn oder well se virsiichteg sinn, risikéiere géifen, géint dat sougenannt Vermummungsgesetz ze verstoussen. Duerfir huet de Staatsrot virgeschloen, de Port du masque – also d'Droe vun enger Mask – am öffentlichen Transport ausdrécklech am Gesetz ze erlaben. Deem sinn d'Kommissioun grad wéi d'Regierung och nokomm.

Zur Prozedur: Den Text ass den 23. Mee deposéiert ginn. Den 31. Mee ass en an der Kommissioun presentéiert ginn. Dee selwechten Dag ass den Avis vum Staatsrot komm. De 7. Juni ass dann de schréftleche Rapport eestëmmege vun der Kommissioun ugeholl ginn.

Dir fannt an dësem Rapport, am schréftleche Rapport, och e Resümee vun den Avisa vum Collège médical, vun der Konsultativer Mänscherechtskommissioun, vun der Chambre des Métiers a vun der Nationaler Dateschutzkommissioun.

Dat heiten, dee Projet, dee mer haut diskutieren, ass wuel déi limitéiert Covidgesetzmodifikatioun, déi mer bis elo haten. Mee wéi gesot, et dierfte weider Schrëtt relativ séier nokommen. Weider Erliichterungen dierften an deem nächste Gesetz wuel de Prisong an de Centre de rétention betreffen. Op déi ass déi Konsultativ Mänscherechtskommissioun an hirem Avis zu dësem Gesetz agaangen. D'Regierung huet an der Santéskommissioun an deem Beräich Eröffnungen an Aussicht gestallt, an dat dëse Mount nach.

Mee och wa mam nächste Gesetz weider Öffnungen kommen, dierfte mer net de Feeler maachen, de Virus elo ze ënnerschätzen. Hien ass nach ëmmer ganz present a mutéiert weider. Mëttlerweil schwätze mer vun de Variante BA4 a BA5. Bis elo schéngen, an d'Betounung läit op „schéngen“, dës Variante sech nach net an Europa duerchzesetzen. Et schéngt, Mee dass alles mat Virsiicht ze genéissen. Wa mir an dëser Pandemie eppes geléiert hunn, dann dass de Virus ëmmer erëm fir eng Iwwerraschung gutt ass an dass et hei keen Autopilot gëtt.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, grad an dëser Joreszäit stinn eng Rei vu grouse Manifestatiounen um Programm, wou ganz vill Leit zesumme kommen, dorënner de Virowend vun Nationalfeierdag. Vu dass d'Editiounen vun deene leschte Jore bei deene grouse Manifestatiounen jo sou waren, wéi se waren, kann ech – a mir all – ganz gutt novollzéien, wa sech besonnesch op d'Festlechtekeete vun dësem Joer gefreiet gëtt.

Mee bei aller Virfreed dierfte mer net vergiessen, dass mer nach ëmmer an enger Pandemie sinn, vläicht deemnächst net méi, mee dass mer vläicht – an dat hoffe mer net – awer och an enger anerer Phas erëm eng Kéier kéinte landen. An net ze vergiessen, dass de Virus grad bei Geleeeënheet vun esou groussen Evenementen gären zouschleift. Dat gëllt och fir Vakanzen, déi virun der Dier stinn a wou een, bei aller Freed iwwer Entspannung an déi verdéngten Erhuelung, déi elementar Reegele net soll vergiessen.

Mir müssen eis och fir den Hierscht bereethalen. Do waarde mer ënner anerem op den Avis vun den Experten. Da muss gläichzäitig och déi Fro vun der sektorieller Impfflicht tranchéiert ginn. Mir sinn also nach net definitiv op der gewonnener Säit an et gëtt kee Grund, d'Deckung erofzeloossen.

Dat gesot, Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, gouf dëse Rapport eestëmmege ugeholl. An ech soen alle Merci, an och Iech fir Är Opmierksamkeit.

M. Fernand Etgen, Président | Ech soen dem Här Rapportier Mars Di Bartolomeo villmools Merci.

An ech ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Claude Wiseler.

Discussion générale

M. Claude Wiseler (CSV) | Villmools merci, Här President. Glécklecherweis huet d'Covidkris un Aktualitéit verluer. Net nëmme, well aner Krisen d'Aktualitéit beherrschen, mee haaptsächlech och, well dat aktuell Krankheitsbild d'Geféierlechkeet erofgesat huet a well d'Hospitalisationszuelen extreem déif leien, zumindest am Moment. Dass ass zu Lëtzebuerg de Fall. Dass ass och an deene meeschten europäesche Länner de Fall.

Dat erlaabt och, dës Erliichterungen, déi mer haut virgeluecht kréien, ze maachen, an zwar d'Suppression vun der Obligatioun vum Mask am öffentlichen Transport. Dogéint ass näischt ze soen, och net vun eiser Säit, et ass Zäit, dass dat gemaach gëtt. Mir kënnen also dësen Text matstëmmen.

Iwwert den Text eraus hunn ech awer e puer Remarken, déi mer wollten zur Situatioun maachen. D'Covidkris ass, sou wéi de Rapportier Mars Di Bartolomeo, deem ech Merci soe fir seng Aarbecht a säi Rapport, et sot, d'Covidkris ass zwar elo e weëneg „on hold“, mee awer och just „on hold“ an net eriwuer.

D'Observatioun bei de Leit, déi ee konnt maachen, nodeem mer alleguer déi lescht Moosnamen opgehuewen hunn, ass déi, dass déi éischt Deeg nach eng relativ grouss Virsiichtegkeet do war. D'Leit woussten nach net, ob se sech sollen d'Hand ginn oder net sollen d'Hand ginn, mee an Zwëschenzäit ass dat awer och scho vergiess. An Zwëschenzäit ass erëm e groussen Deel vun deenen normalen Aart a Weisen, wéi mer gewinnt waren, mateneen eens ze ginn, zréckgekéiert.

Dat ass kee Reproche. Dass ass just eng Feststellung. Dass ass esou. Mee op där anerer Säit mécht dat eis natierlech och vulnerabel fir eng eventuell nei Variant, déi awer kann oder kéint optauchen.

Haut si mer bei 330 Fäll den Dag, mee gëschter waren et der awer nach e gutt Stéck méi, soudatt een elo muss kucken, wéi déi Zuele weiderginn. An anere Länner, wéi Portugal, déi nach méi gefäerdet sinn, leie mer komparativ bei 2.300 Fäll den Dag, wann een et op 100.000 Awunner kuckt; éischters.

Zweetens: Eisen Taux de vaccination, eisen Impftaux, ass och net enorm héich. 80 % ass gesot ginn, mee dass ass awer fir déi Leit, déi 18 Jore a méi hunn. Wann ech déi international Studie kucken, dann ass e bei 75,8 % fir Leit, déi eng Dose mindestens hunn, 72,8 %, déi den initiale Vaccinatiounsprotokoll hunn, an 62,4 %, déi eng Boosterimpfung hunn. An anere Länner, a Frankräich, leie mer bei 78 %, an Däitschland bei 77 %, a Portugal bei 87 % – mee et gesäit een, dass dat och net ëmmer eppes hëlleft –, an der Belsch bei 78 % an an den USA e gutt Stéck méi déif wéi bei eis, bei 66 %.

Ganz oft ginn dann och déi Leit derbäigerechent, déi eng Immunitéit hunn, well se infizéiert waren. Mee insoufern se net zousätzlech geimpft ginn, gëtt eis vun den Dokterinnen oder vun de Wëssenschaftler

gesot, dass déi Immunitéit, déi s de häss, wann s de just krank waars, ouni dann eng zousätzlech zweet Impfung ze kréien, nu wierklech net esou héich wär, dass se géif duergoen, an dass et en fin de compte eng schwach Immunitéit wär.

Den Omikron huet och gewisen, dass trotz Impfung d'Infektioun awer ka weidergoen. Leedeglech ass duerch d'Impfung de schwéiere Krankheitsverlaf dann drastesch erofgesat, wat jo och am Fong d'Zilsetzung ass. Mee déi ganz Situatioun, also e relativ déiwen, komparativ déiwen Impftaux, setzt och eis Vulnerabilitéit fir eng nei Variant erop.

Dreëtens: Dësen Text huet nach zwou Restriktiounen, déi éischt an de Spideeler an an den Altersstrukturen an déi zweet an de Prisongen. Fir déi zweet ware vill Diskussiounen, déi och an den Avisen erakomm sinn, iwwert d'Justifikatioun, fir am Prisong nach d'Maskenobligatioun bäizebehalen, wa se iwwerall anescht en public ewechfällt. Mir verstinn hei de Rasonement vum Ministère, mee op där anerer Säit hätte mer eis natierlech och gewünscht, dass déi Problemer hätte kënne gemeinsam parallell geléist ginn.

Dat selwecht gëllt fir d'Spideeler, wou och nach eng ganz Rei Schwierigkeeten an der Praxisapplikatioun sinn, well nach Restriktiounen, éischters, am Gesetz stinn an, zweetens, och nach eng ganz Rei Restriktiounen vum Spideeler selwer applizéiert ginn, ouni dass eng gesetzlech Basis do ass, déi nun awer wierklech och verhënneren, dass Kranker, déi méi laang do sinn, kënnen dee Besuch kréien, dee se am Fong misste kréien, fir hir Moral an der Luucht ze halen.

Mir wäer frou, wann ... D'Ministesch huet eis gesot, dass den Avis vun den Experte relativ kuerzfristeg géif kommen, dass mer dann en zousätzleche Gesetzestext misste maachen. Fir eis ass et wichteg, dass mer déi Diskussioun, déi Decisiounen esou schnell wéi méiglech kréien. Mir hunn eis gefrot, firwat mer op deem Avis vun den Experte misste waarden, fir déi hei Punkten ze maachen. Mir hu jo och en fin de compte net op den Avis vun den Experte gewaart, fir déi Decisioun, fir am öffentlichen Transport d'Maske falenze-loossen, ze huelen.

Mee op där anerer Säit regrettéiere mir och, dass mer keng Evaluatioun vun all deene Moosnamen kruten, also momentan och net genau wëssen, wat déi eng a wat déi aner bruecht huet an net bruecht huet.

Op jidde Fall, dass Ganzt, elo nach an deenen nächste 14 Deeg e Gesetzestext ze stëmmen, dass mécht eis Aarbecht net méi einfach, mee méi komplizéiert. An ech hoffen, dass mer d'Zäit wäerten hunn, fir eng uerdentlech legislativ Prozedur ze maachen.

Zum Schluss wëll ech dann nach soen, dass mer am Fong dat Wichtigst nach net ugeschwat hunn, an zwar all déi Virbereedungsmoosnamen, déi mer huelen, fir am September eng nächst Well ze evitéieren. Well déi eng Experte soen eis, dass eng Well méiglech ass, an déi aner soen eis, dass eng Well souguer wahrscheinlech ass, eventuell mécht enger neier Variant, wou vläicht méi Aggressivitéit kéint do sinn.

Mir sinn der Meinung, dass mer natierlech müssen den Avis vun den Experten iwwert d'Impfflicht ofwaardeden, mee mir soen och elo, dass mer an dësem Moment nach ëmmer der Meinung sinn, dass eng Impfflicht an eisen Ae sennvoll wär. Mir gesinn awer och déi verfassungsrechtlech Schwierigkeeten, fir d'Justifikatioun an engem Moment elo ze bréngen, wou esou e staarken Aschnëtt an d'Privatlewen ëmmer nëmme méiglech ass, wann d'Gefor immediat ass, an dass, wann d'Gefor, wéi elo, net méi immediat an nëmme hypotheetesch ass, et méi schwéier ass, et juristisch ze justifiéieren.

Nach soe mer, an dat ass eng ganz kloer an däitlech Demande, déi mer maachen, datt mer nom Avis vun den Experten de Gesetzestext solle fäerdeg maachen, mee, an ech soen dat fir d'Majoritéit hei, net nëmme fäerdeg maachen am Ministère, mee och fäerdeg maachen a senger ganzer Prozedur!

Dat heescht, wann den Text bis sprochräif ass am Ministère, fir e weiderzeginn, wär et eiser Meenung no sënnavoll, e géif direkt an d'Prozedur kommen. Mir kéinten en an der Chamber begutachten. E kéint och d'Avis vum Conseil d'État kréien – well et gëtt jo en Text, dee juristescht komplizéiert ass –, e kéint also d'Avis vum Conseil d'État kréien, d'Avis vum all deenen, déi musse gefrot ginn, a mir kéinten en dann esou sprochräif maachen, esou fäerdeg maachen, datt, wa mer gesinn, datt mer en eng Kéier urgent brauchen, mer net nach e Mount mussen drunhänken u Prozeduren an un Diskussiounen no riets an no lénks, no uenen no ënnen, déi eis dann Zäit ewechhuelen. Well wa mer gesinn, datt en eng Kéier gebraucht gëtt, jo, da muss en och ganz schnell kommen!

Dofir ass eis Recommandatioun: Kommt, mir loosse e schonn deelweis duerch d'Prozedur lafen, datt mer en nëmme brauchen ze stëmmen, wa mer en hunn. Ob mer en da stëmmen oder net stëmmen, déi Decisioun huele mer op Basis vun den Avis vum den Experten a vun der Evolutioun vun der Situatioun. Dat wär op jidde Fall eis Suggestioun, fir méi schnell kënnen ze schaffen.

A mäi leschte Punkt ass dee vun der véierter Impfung. Och do wär et iergendwou gutt ze wëssen: Geet et mat engem Dräierschema duer oder muss iergendwou eng véiert Impfung kommen? Ech weess, datt se europäesch net recommandéiert ass. De Fait, datt awer eng Rei vulnerabel Leit se kréien, wërft awer eng ganz Rei Froen op. Meng d'Fro ass, ob een net ka „fräiwëlleg“ fir déi Leit, déi sech da méi sécher spieren, eng véiert Impfung opmaachen, ouni domat grouss Propaganda ze maachen, ouni onbedéngt ..., sécherlech keng Obligatioun aféieren, mee op Fräiwëllegkeet berouend.

D'Konklusioun: Mir stëmmen dësen Text mat. Mir regrettéieren, datt nach vill Froen opstinn. Mir froen direkt eng Diskussioun iwwert dëse Sujet, wann den Avis vun den Experten dann do ass. A mir froen elo, datt den Text vun der Impfflicht deposéiert gëtt a prett gemaach gëtt, fir sou schnell wéi méiglech kënne gestëmmt ze ginn, wa mer en da brauchen.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Wiseler. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gilles Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

M. Gilles Baum (DP) | Merci, Här President. Ech wëll ufänke mat engem Merci un de Rapporteur, „rapporteur à vie“ kann ee bal soen oder „rapporteur éternel“. Et ass déi 29. Kéier. Mir hunn e relativ einfachen Text haut de Mëtte virun eis leien, deen d'Maskefflicht am ëffentlechen Transport ophieft. Ech mengen, dass dat gutt ass fir d'Leit, wann ee mam Bus fiert. Am Tram, hunn ech mer soe gelooss, droe scho ganz vill Leit en elo net méi, besonnesch wann et elo dobause waarm gëtt. Et schweesst een, dann ass dee Mask do wierklech eng zousätzlech Schikan.

Et ass eis och elo virdru gesot ginn, dass mer virun Enn des Mounts nach wäerte weider iwwer d'Covid-texter, d'Covidgesetzter schwätzen, dofir kann ech et de Mëtte ganz kuerz maachen. Ech huele mer dann d'nächste Kéier e bësse méi Zäit. An ech ginn den Accord vun der DP-Fraktioun zu dësem Text.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Baum. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Yves Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President, a merci och dem Mars Di Bartolomeo fir säi Rapport, dee wéi allkéiers ganz komplett a ganz gutt war. Ech kann et och kuerz maachen. An ech ka selbstverständlech den Accord vun der LSAP-Fraktioun ginn.

Ech si frou, dass de Rapporteur och e bëssen drop agaangen ass, dass mer awer net sollte vergiessen, dass dee Virus nach ëmmer do ass. Ech mengen, mir liewen am Moment an enger gewëssener Insouciance, an iergendwéi, fannen ech, hu mer eis déi och verdéngt: dass mer ënnert de Leit sinn, dass mer net mussen dauernd un dee Virus denken an dass mer eis erëm kënne freeën op verschidde gesellschaftlech Evenementer, erëm mat Mënschen zesummenkommen. Dat, mengen ech, hu mer eis alleguerten zesumme verdéngt.

Nach géif ech soen: Wa mer elo mat dësem Gesetz d'Maskefflicht am ëffentlechen Transport ofschafen, géif ech awer de Leit recommandéieren, d'Masken nach net alleguerten ewechzegeheien. Mir wëssen, wat an deene leschte Joren ëmmer geschitt ass. Dee Virus huet eis méi wéi eng Kéier kal erwëscht an erëm en neie Streech gespillt an et ass net auszuschléissen, dass dat nach eng Kéier de Fall ka sinn.

Dofir kommt, mir bleiwen trotz all där Freed, déi mer hunn, fir erëm en normaalt gesellschaftlecht Liewen ze féieren, virsiichteg a mir halen d'Evolutioun am A fir sécherzestellen, dass mer net am Hierscht nach eng Kéier komplett iwwerrascht ginn. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Cruchten. An ech ginn d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Josée Lorsché.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Merci, Här President. Och mir soen dem Rapporteur wéi ëmmer Merci fir säi méi kuerzen, mee gradesou gudden Rapport. Et war dës Kéier manner ze soen, well et just ëm eng eenzeg Dispositioun geet, notament d'Maskefflicht ofzeschaffen am ëffentlechen Transport, wou et sech eigentlech eriwweregt, nach laang driwwer ze schwätzen.

Et ass evident, dass mer praktesch an der Normalitéit ukomm sinn. Op anere Plazen, an der Rockhal, danzen 3.000, 4.000 Leit op enkstem Raum zesummen, hu keng Masken un, ginn duerno an de Bus, setzen zu dräi am Bus mat Mask – dat ass schonn net méi ganz logesch. An ech mengen, dat hei ass elo e richteg Schrëtt a Richtung komplett Normalitéit.

Et muss een awer och soen: Jo, am Spidolssecteur, am Flegesecteur si vulnerabel Leit, a mir ënnerstëtzen total, dass do weiderhin dee Schutz oprechterhale bleift. Do muss ee wierklech oppassen, ëmsou méi, well d'Infektiounen erëm eropginn.

Mir sinn och frou, dass d'Madamm Minister eng Ouverture gemaach huet, wat de Prisons an de Centre de rétention ubelaangt, a schléissen eis eigentlech och do der berodender Mënscherechtskommissioun un, déi awer mengt, dass dat do eng gewëssen Diskriminatioun ass par rapport zu deene Mënschen. Dofir hoffe mer dann, dass mer beim nächste Gesetz och do kënne weider Öffnung maachen.

D'Variant BA verbreet sech schonn an anere Länner massiv, ass och wierklech ganz ustiechend, an ech mengen, nach méi wéi all déi, déi mer bis elo kennen. Dofir ruffe mir och zur Virsiicht op an net einfach nëmmen zum Danz. Mir musse wëssen, dass mer op de Wanter iergendwann erëm zousteieren. An dann ass

vläicht de Match géint de Virus nach net gewonnen, mee mir hunn awer schonn e puer Setten an der Täsch.

Dofir merci nach eng Kéier. An den Accord vun der grénger Fraktioun kënnt natierlech och nach hannendrun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Lorsché. An da wier et um honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, déi lescht Méint ware bal nees normal, weinstens wat de Covid ugeet. An awer ware si iergendwéi aussergewéinlech, jo, bal beonrougend. Et huet eis nämlech eppes Wichteges gefeelt, an zwar dem honorabelen Här Mars Di Bartolomeo seng reegelméisseg Covidrieden. Haut si mer an där Hisiicht erëm an der Normalitéit ukomm a mir soen him fir säi gudden Rapport en häerzleche Merci.

Mir kënnen hien och direkt berouegen: D'ADR kann déi Kéier dësen Text matdroen. An de leschten zwee Joer war dat jo bal ni de Fall. Dir erënnert Iech: D'ADR huet sech reegelméisseg zouverlässeg a konsequent géint all Aschnëtter an d'Grondrechter an d'Fräiheete vun de Bierger ausgeschwat.

Mir sinn a bleiwe ganz houfreg op déi moderéiert a vernünfteg Positioun, déi mer an dëser Kris vertrueden hunn. Mir wollten och a wëllen d'Leit géint d'Krankheet schützen, hir Fräiheeten dobäi ëmmer respektéieren a verdeedegen an och derfir suergen, datt d'Impfen ëmmer fräiwëlleg bleift. D'ADR huet dës moderat an ausgeglache Linn aleng a géint vill Widerstänn vertrueden an duerfir och vill Unerkennung dobause kritt.

An dësem Gesetzesprojet geet et haaptsächlech ëm d'Maskefflicht am ëffentlechen Transport. D'ADR begreist dës Neierung. Si kënnt zwar spët, besonnesch och am Verglach mat anere Länner, mee ëmmerhin! Vill Frontaliere wëssen dat bestëmmt ze appreciéieren. Bei sech doheem hu si scho laang keng Mask méi gebraucht, mee soubal si iwwert d'Grenz komm sinn, hu si mussen eng undoen.

Elo gëtt et nach verschidde Kategorië vu Leit, déi duerch hire Beruff dacks stonnellaang hannerenee mussen Masken undoen. D'Sënnhaftegkeet vun esou Reegelen muss ëmmer nees iwwerpréift ginn an esou wäit wéi méiglech soll d'Undoe vun enger Mask op Fräiwëllegkeet berouen. Et hänkt awer vun der Situatioun of.

Ganz allgemeng verlaangt d'ADR eng permanent Evaluatioun, ob déi Covidmesuren, déi nach bleiwen, wéi d'Masken- oder d'Testpflicht op enger Rei vu Plazen, nach wierklech sënnavoll an néideg sinn. Wann net, gehéiere si ofgeschafft.

Här President, wéi eng Léieren zitt d'Regierung aus der Covidpandemie, fir datt mer eist Land déi nächste Kéier besser opgestallt kréien? Am Kader vun der Weltgesondheetsorganisatioun WHO gëtt grad iwwer e Pandemievertrag verhandelt. Fir d'ADR ass et am Géigesaz zu der Regierung ganz kloer, datt Lëtzebuerg keng Souveränitätsrechter soll ofrieden. A mat dëser Meenung sti mir net eleng do: Dosende Länner aus dem afrikaneschen a südamerikaneschen Raum hu bei de Verhandlungen däitlech gemaach, datt si hiert Souveränitätsrecht oprechterhalen an net un d'WHO oftriede wëllen.

D'ADR vertritt och weiderhin de Prinzipp vun der Fräiwëllegkeet vun den Impfungen. Mir si gespaant op de Grupp vun den Experten an op de Projet de loi, deen eis d'Regierung da wëllt virléien. Wat dee Grupp ugeet, proposéiert d'ADR, datt den Expertegrupp soll ausgebaut a vergréissert ginn, fir méi verschidden Iwwerleeungen, ënnerschiddlech Fachgebieder an

Erfahrung matafläissen ze loosene. Hei missten zum Beispill och Allgemengmedezinner, Juristen an Ekonomiste representéiert sinn, well déi Recommendatiounen, déi gemaach ginn, en Impakt hunn op eis ganz Gesellschaft, wat iwwert déi reng virologesch Aspekter erausgeet.

D'ADR wiert sech och géint all Form vun Zensur. Mir haten zum Beispill en Interview mat engem Dokter iwwert d'Problematik vun den Impfniewewirkungen opgeholl an op Facebook veröffentlecht. Dësen Interview ass einfach geläschet ginn. An net just eis geet et esou, kritesch Meinungen zu de Covidimpfstoffen gi reegelméisseg zenséiert. Hei kann ee sech scho froen, ob mer nach an enger Demokratie liewen, an där d'Meenungsfräiheet an d'Fräiheet vun de Wëssenschaften ...

M. Sven Clement (Piraten) | Wann Der net géift do soen, wat Der ...

M. Jeff Engelen (ADR) | ... respektéiert ginn oder ob mer awer schonn an enger Meinungsdictatur ukomm sinn. An an deem Sënn ...

Plusieurs voix | O!

M. Jeff Engelen (ADR) | ... wëll ech Iech da Merci soe fir d'Nolauschteren an ...

M. Marc Goergen (Piraten) | Dat sinn d'Reegele vu Facebook, net vun der Regierung!

M. Jeff Engelen (ADR) | ... ech géif da mer erlaben, nach eng Motioun ze iwwerreechen. Merci.

Motion 1

D'Chamber vun den Deputéierten

stellt fest, datt

– d'Regierung am Kader vum Covid-19 e *Conseil scientifique* domat beoptraagt huet, fir Recommendatiounen am Hëllef op d'Corona-Situatioun auszeschaffen;

– de *Conseil scientifique* aktuell aus Medezinner, methodologeschen Experten an engem Representant vum *Contrôle médical de la sécurité sociale* besteet,

ass sech bewusst, datt

– d'Covid-Mesuren an der Vergaangenheet ganz komplex Konsequenzen an Auswirkungen op déi ganz Gesellschaft haten, net nëmme am Hëllef op de *Fonctionnement* vum medezinnesche Secteur;

– d'Covid-Mesuren z. B. och den Aarbechtsmarché, grouss Deeler vun der Ekonomik, de sozialen Zesummenhalt, Froe vun der Rechtsstaatlechkeet, déi mental Gesondheet an déi sozial a finanziell Ofsecherung vun de Bierger betraff hunn;

– een dëser Erkenntnis Rechnung droe muss, andeems een de *Conseil scientifique* méi breet opstellt, fir esou e méi komplett Bild iwwert déi uewen opgezielten Auswirkungen vun de Covid-Mesuren op eis Gesellschaft ze kréien, fuerdert d'Regierung op,

1. de *Conseil scientifique* méi breet opstellen, zum Beispill mat interesséierte Spezialiste mat dësen akademische Formatiounen oder mat dësem beruflechen Hannergrond:

– Hausdokteren, Psychiateren a Psychologen,

– Ekonomisten a Statistiker,

– Juristen, Ethiker a Philosophen, Vertrieeder vun der Mënschrechtskommissioun,

– Spezialisten an der Sozialpolitik a Sozialpartner,

– Vertrieeder vun de Spideeler, de Gesondheetsberuffer an de Patientevertriederungen,

– Kommunikatiounsspezialisten, Aktiviste fir d'Fräiheet vun de Medien,

– *Leit mat nach anerem techneschen a wëssenschaftleche Qualifikatiounen, déi d'Regierung an der Covid-Thematik wëlle beroden;*

2. dem *Conseil scientifique* e kloren Aarbechtskader ze ginn, deen esouwuel kontrovers ëffentlech Debatten erméiglecht wéi och d'Redaktioun an d'Publikatioun vun „avis minoritaires“ zouléisst;

3. dem *Conseil scientifique* kloer deontologesch Reegelen ze ginn, inklusiv „conditions d'honorabilité et d'indépendance“. Dozou gehéieren ënnert anerem:

– eng ekonomesch Onofhängegkeet vun Interessengruppen wéi z. B. der Pharmaindustrie,

– eng allgemeng unerkannte Qualifikatioun vu senger wëssenschaftleche Memberen, inklusiv engem „*cursus scientifique*“, dee reell an aktuell ass, mat Publikatiounen, Etuden, Recherchen asw.,

– eng gläwderdeg parteipolitesch Neutralitéit.

(s.) Jeff Engelen.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Engelen.

(Brouhaha)

Une voix | Wien huet dat da geläschet?

M. Fernand Etgen, Président | An den nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Nathalie Oberweis. Madamm Oberweis, Dir hutt d'Wuert.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Merci, Här President. Merci och dem Rapporteur fir säin x-te Rapport vun engem Covidgesetz. Jo, mir begreifen natierlech och dës Ännerungen. Si sinn an hirer Zäit. Ech mengen, et mécht Sënn. D'Stabilitéit an de Spideeler an och d'Zuele beleeën dat. Dofir, do ass kee Problem a mir droen dëst Gesetz natierlech och mat. Dat ass guer keen Theema.

Par contre géife mer mengen, dass, e bësselchen och, wéi den Avis vun der Mënschrechtskommissioun et gesot huet, dëst Gesetz méi schwätzt iwwert dat, wat net drasteet, wéi dat, wat drasteet, an zwar – Dir wunnert Iech elo net driwwer – de Fait, dass d'Mesuren nach ëmmer bestoe bleiwen an de Prisongen an am Centre de rétention. Ech hunn zwar elo héieren, dass do och Ouverturen an Aussicht gestallt ginn, mee ech verstinn trotzdem net, firwat dat net elo scho ka geschéien.

Ech mengen, mir hunn dat jo schonn e puermol gesot, och scho beim leschte Gesetz. Ech fannen, et mécht einfach iwwerhaapt kee Sënn, virun allem elo, wou mer d'Mesuren ophiewen am Transport public, wou jo grad d'Argument dat war vun enger gewëssener Densitéit oder op jidde Fall dovun, dass eng Mass openeentreeft. Ech fannen, et mécht nach manner Sënn elo, déi Mesuren am Centre de rétention an am Prisong oprechtzeerhalen.

A ganz kloer, wéi d'Madamm Lorsché et och gesot huet, gesi mir dat als eng diskriminatoresch Mesure. An et muss een dat och héieren, dass déi Leit, d'Retenuen an d'Detenuen, dat als duebel Bestrafung wouerhuelen. Dat ass esou an ech mengen, dat muss ee sech dann och kënnen unhéieren.

An ech mengen, ech erënnere mech ëmmer erëm – dat hat ech d'leschte Kéier och scho gesot – un déi Debatt, déi mer haten iwwer alternativ Bestrafungsformen, wou mer awer ëmmer ërem an mäi Kapp kënnt, dass ech mer soen: Mir sinn awer iergendwéi an enger Bestrafungsgesellschaft. A fir déi Leit, déi an engem Prisong setzen oder am Centre de rétention, do gëllt dann deen däitsche Slogan: „Aus den Augen, aus dem Sinn.“ An ech mengen, et ass e bëssen dat, wat mer och hei erliewen.

Da wéilt ech och nach soen, dass ech immens erliechert sinn, dass – ënner anerem op eisen Drock hin – awer vun der Fédération des hôpitaux déi Restriktiounen, déi d'Horaires-de-visiten ugin, opgehewe goufen. Ech war wierklech immens, immens frou driwwer an ech mengen, mir all wësse vu Leit, déi sech immens doriwwer gefreet hunn. An ech wéilt d'Regierung wierklech opruffen opzepassen, dass et net nach eng Kéier zu esou enger Situatioun kënnt, wou esou restriktiv Horaires-de-visite gëllen, déi, wéi mer wëssen, fir schwéier krank Leit oder och Leit, déi vläicht um Stierwe leien, wierklech extreem schlëmm sinn, an och natierlech fir hir Familljememberen, déi deen Ament net kënnen bei si goen.

En anere Punkt, deen ech wéilt ervirhiewen, ass dee vun enger Evaluatioun vun der Covidpolitik. Et goug e puermol rieds während der ... Bon, mir sinn nach ëmmer an enger Pandemie, mee zu deenen akute Momenter vun der Pandemie goug e puermol rieds vun enger onofhängeger Evaluatioun, déi iergendwann eng Kéier misst stattfannen. Ech wéilt do eng Kéier nofroen, ob dat nach ëmmer ugeduecht ass a fir wéini dat ugeduecht ass. Dir hutt vläicht matkritt, dass verschidde Länner ... Oder zumindest, mengen ech, a Schweden hu se dat elo entre-temps scho gemaach, esou eng gewëssen onofhängeg Evaluatioun. Ech weess net, wéi onofhängeg se ass, mee ech mengen, do sinn awer gewësse Léieren dobäi erauskomm. Dat fir d'Fro och, wou dee Gedanken drun ass.

An dann, jo, géif ech gäre beim Här Mars Di Bartolomeo uknäppen, dee sot: „De Virus ass nach ëmmer aktiv.“ Jo, mir dierfen en net vergiessen. Dat stëmmt. An ech mengen, an deem Kontext – et gouf och elo hei schonn ugeschwat – waarde mer jo nach ëmmer op deen Avis vun den Experten zu där Impfflicht, wat, mengen ech, net oninteressant ass. Déi Fro, dat schleift. Dat war jo och an der Press. Dir hutt et all gesinn. Et schleift schonn e puer Wochen. Mir waarde säit Wochen drop.

An do war jo elo dann awer och deen Interview mat engem vun den Experten – ech mengen, bei Reporter.lu, Dir hutt et vläicht gesinn –, wou ee vun den Experten awer och déi sektoriell Impfflicht, jo, a Fro gestallt huet. Ech zitieren en, en huet geschwat dovun, dass déi sektoriell Impfflicht „op onséchere Féiss“ steet. Ech mengen, dat muss een awer och eng Kéier soen, eng Kéier ënnersträichen.

Ech muss soen, wéi ech dat gelies hunn, hunn ech mer geduecht: „U, dat ass awer trotzdem elo eng Erkenntnis iergendzousch.“ Et huet sech jo elo näischt geännert. Also ech froe mech: Wat sinn déi nei Elementer, déi derzou gefouert hunn, dass deen Expert op eemol elo seet, dass déi sektoriell Impfflicht elo op onséchere Féiss steet? Well et ass jo eigentlech elo näischt Neits esou derbäikomm an déi Elementer, déi hien derzou gefouert hunn, fir dat ze soen, déi sinn nach ëmmer déi selwecht. Ech mengen, mir soen dat och scho ganz laang, dass et do keng Garantie gëtt.

Dat heescht, jo, d'Diskussioun ronderëm d'Impfflicht ass nach ëmmer oppen. Mir sinn nach ëmmer ganz gespaant, wéi dat elo wäert weidergoen. An ech kann och just soen, dass ech hoffen, dass déi Diskussioun net iwwert de Knéi gebrach gëtt elo virum Summer. Dat misst jo dann iergendwann elo kommen. Mir liewe jo grad e bëssen an enger Bulle. Dat gouf elo hei scho gesot. An iergendwann kënnt déi Diskussioun dann awer erëm ganz schnell, mengen ech, zréck an de Raum, an den Espace public och. An ech hoffe just, dass se net iwwert de Knéi gebrach gëtt da virum Summer.

Ech mengen och – an dat ass och nach eng Kéier en Appell un d'Regierung –, dass et net duergeet, sech

op den Avis vun den Experten ze beruffen. Well dat ass jo dat, wat mer och héieren hunn, ech mengen, notament vum Premierminister, dass den Avis vun den Experte wäert dann esou suivéiert ginn. An ech géif dat awer och iergendwéi problematesch fannen, wann dat einfach esou à la lettre suivéiert géif ginn. Bon, Dir wäert mer elo soen, dass dat net esou de Fall ass. Mee do géif ee jo d'Verantwortung e wéineg ofginn, dat kléngt op jidde Fall esou eraus. Op jidde Fall hoffen ech, dass d'Regierung sech do nach ganz vill Gedanken derzou mécht an déi verschidden Elementer ofweit. A mir sinn da ganz gespaant op den Debat.

An zréck bei d'Gesetz: Wéi gesot, mir stëmmen et mat. Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Mammad Oberweis. De leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi oft si mer an deene leschten zwee Joer hei zesummekomm, fir villfälteg a wäitreechend sanitär Mesuren ze diskutieren, déi kengem vun eis, weeder der Majoritéit nach der Opposition, géif ech soen, Freed gemaach hunn an awer oft dréngend néideg waren, fir eis Gesellschaft ze schützen? Am Verglach mat deene villen haarde Stonnen, déi mer schonns mat de Covidtexter verbruecht hunn, ass dese kuerze Projet vun haut dann och wierklech nees eng wëllkommen Ofwiesslung.

Dofir erlaabt mer och, als Éischt dem Rapporteur vum Gesetzesprojet hei Merci ze soe fir säin dann ausnamswies e bësse méi kuerzen an digestë mëndlechen a schréftleche Rapport.

D'sanitär Situatioun erlaabt et eis nees, weider Lackierungen ze huelen, an dat ass jo méi wéi erferelech. D'Leit kruten déi lescht Méint jo och schonn eng ganz Rei Fräiheeten zréck, an dat virun allem am Fräizäitberäich. Datt elo, wou grouss Rassemblementer ouni Mask scho méi laang méiglech sinn, ouni datt sech d'Situatioun an de Spideeler verschlechtert hätt, och d'Maskeflucht am öffentlichen Transport ewechfale soll, kënne mer dofir nëmme begrëissen.

Et ware jo awer deelweis kokass Situatiounen, wann ee gesot huet, et dierft een zu e puer Dausend Leit zesumme Party maache goen, an et huet een, wann een zu zwee an engem grousser Bus souz, mussen d'Mask unhalen. Also de Passagéier, well de Buschauffer, deen huet jo keng Mask gebraucht, well d'Flatterbännercher do geschützt hunn. Also, et war e bësse kokass. An ech mengen, datt et sennvoll ass, dat hei elo esou och am Gesetz erëmzespigelen.

Wie méi oft den öffentlichen Transport geholl huet déi lescht Wochen, déi lescht Deeg, huet gesinn, datt mengen ech, och bei der Compliance vun där legaler Dispositioun definitiv vill Loft no uewe war, well déi meescht Leit haten d'Maske scho méi laang falegelooss.

Datt et also elo keng Pflicht méi gëtt, eng Mask mussen ze droen, heescht natierlech awer net, datt een net trotzdem eng Mask droen dierf. Jiddereen, dee sech besser mat enger Mask fillt, dee soll och weiderhi seng FFP2-Mask droen, fir sech ze schützen, zemoos wann en zu enger Risikogrupp gehéiert.

Gläichzäiteg hoffen ech, datt all déi net vulnerabel Persounen aus der Pandemie déi gutt Gewunnecht mathuelen, hir Matmënsche wëllen ze schützen, an dofir un Deeg, wou se sech vläicht net ganz fit fillen, entweder einfach doheembleiwen oder – sou wéi et an asiatesche Länner scho säit Joerzengten üblech ass – fräiwëlleg eng Mask undinn, fir aner Leit net unzestiechen. An ech schwätzen do guer net nëmme

vum Covid, ech schwätzen do generell vun allen ustiechende Krankheeten, well d'Gestes barrières an d'Gewunnechten aus deene leschten zwee Joer schützen schliisslech net nëmme viru Covid, mee och zum Beispill virum Schnapp oder der Gripp, Krankheeten, déi ee senge Matmënsche jo awer och net onbedéngt wëllt undoen.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, zum Schluss wëilt ech dann awer nach op d'Propos vun der Chambre des Métiers ze schwätze kommen, déi an hirem Avis seet, datt elo, wou vill Mesurë schonn a Kraaft waren an nees konnten opgehuewe ginn, eng approufondéiert Etüd iwwer hir Wierksamkeet sollt gemaach ginn. Ech hoffen, datt esou eng Evaluatioun vun de Mesurë generell déi ganz Zäit op Regierungsniveau gemaach gouf. Mee ech denken, datt et awer vläicht elo nach eng Kéier, esou wéi d'Handwerkskummer dat proposéiert, kéint sennvoll sinn, des Daten aus desen internen Evaluatiounen nach eemol an enger öffentlecher Etüd, eventuell an Zesummenaarbecht mat der Uni Lëtzebuerg, auswäerten ze loossen.

Datt wär en transparenten Émgang mat der Covidpolitik vun de leschten zwee Joer a sécher och eng gutt Vorbereitung op den Hierscht, wou jo nach kee weess, ob mat der kaler Joreszäit net och nees d'Covidzuele steige wäerten. D'Erfahrungen aus deenen anere Länner an der EU deite jo op zwou verschide Richtungen hin. Ob dat da mam Testen ze dinn huet oder net, loossen ech jiddwerengem selwer iwwerlooss (veuillez lire: oder net, datt ze jugéiere bleift jiddwerengem selwer iwwerlooss.)

Datt gesot, ginn ech awer mat Freed haut den Accord vun de Piraten fir dese kuerze Projet de loi an ech soen Iech villmools Merci fir d'Nolauschtenen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Gesondheetsministesch Paulette Lenert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé | Merci, Här President. Virop natierlech e Merci fir de Rapport, eng x-te Kéier zu deem Theema. Ech sinn och ganz frou, haut héieren ze hunn, dass jiddwereen hannert deene proposéierte Mesurë steet. Et ass e Rendez-vous op Zäit. Mir wäerten eis kuerzfristeg mat Sécherheet nach eng Kéier erëmgesinn, well nach e puer Mesuren ustinn, zu deene mer eis och wäerten zäitno prononcieren.

Zum Gléck huet d'Situatioun sech entspaant, sou wéi mer dat virausgesinn hunn. Dat ass dat, wourop ee gehofft huet fir dese Summer. Et ass och esou age-tratt, och wann d'Pandemie net eriwuer ass. Dat wësse mer allegueren. Mir hunn nach vill Virus, deen zirkuléiert. Et gesäit een et an eisen Ofwässer. Et gesäit een et an deenen anere Länner. Mir hunn och nach Situatiounen a Länner wéi zum Beispill Portugal, wou et zu neie Peake kënnt. Mee dat, wat am Fong geholl berouegend ass mat Bléck op dat Zil, wat mer eis ëmmer gesat hunn, datt ass, dass trotz héijen Infektionszuelen iwwerhaapt kee Rapport méi ass mat der Unzuel u Leit, déi schwéier krank gi respektiv an der Klinik landen oder hiert Liewe musse loossen.

De Virus ass net fort. En ass do. Mee et ass haut wéi mat villen anere Krankheeten: Verschide Leit leide méi drënner wéi anerer. E gëtt verschiddene Leit nach zum Verhängnis, mee an engem Ausmooss, wat net méi bedrolech ass – op alle Fall zu deem Zäitpunkt – fir eis Santé publique, fir eis Institutionen, fir eis Spideeler. Dat heescht, de Risiko vun enger Iwwerlaaschung ass am Moment esou net ze gesinn, an dat eeben am Kontext vun deenen aktuelle Varianten, déi mer hunn.

Et kommen all Dag nei Variatiounen vun Omikron, mee zum Gléck ass et bis elo esou, dass de Risiko, deen een huet, fir schwéier krank ze ginn, niddreg bleift, ganz niddreg bleift, an dat virun allem och dank der Impfung. An och Leit, déi dann awer nach krank ginn, déi zu vulnerabele Kategorië gehéieren, eeler Leit, Leit, déi e schwaachen Immunsystem hunn, hunn haut eng ganz aner Situatioun, well mer mëttlerweil awer Medikamenter hunn, déi effikass sinn.

Wat bleift also nach? Nach eng Rei Mesuren a méi spezifesch Kontexter. Dat si Kontexter, wou mer entweder méi heefeg eebe vulnerabel Leit hunn. Ech denken un d'Spideeler an un d'Altersheemer. Dat sinn déi Leit, déi eeben duerch hiren Alter oder duerch hir Krankheet méi ufälleg sinn. Oder awer och nach, et ass erwänt ginn, am Prisong, wou mer déi Leit – an ech géif dat gären ëmmer erëm ënnersträichen – net wëllen zousätzlech strofen, mee hei geet et ëm Schutzmesuren. All Mesuren, déi a Covidzäite geholl gi sinn, sinn iergendwou lästeg a keen huet se gären, mee et geet eigentlech ni drëms, een ze strofen. Dat ass absolut net d'Intentioun. Et geet drëm, do Schutz ze bidden, wou de Virus eeben – wéi dat am Prisong eng Zäit eeben och de Fall war – méi staark zirkuléiert ass, méi einfach zirkuléiert ass.

Mee och hei – ech hat et an der Chamberskommission scho gesot – si mer absolutt bereet, dat ze iwwerdenken. Dat wäert an deem nächste Set u Mesurë sécherlech mat op de Leescht kommen. Mir si mat deene spezifesch Kontexter vu Spideeler an Altersheemer och keen Eenzelfall, wou nach Mesurë sinn. Dat ass an deene meeschte Länner an Europa nach de Fall, och an eisen direkten Nopeschlänner. A mir waarden hei natierlech och ganz gären op d'Konklusiounen vun deene fënnel Experten, déi vun der Regierung beoptraagt gi sinn, sech – zwar aus engem anere Bléckwénkel – mat der Pandemie ze beschäftegen, an zwar mat der Impfflicht.

Ech erënnere drun, dass de 14. Januar en éischten Avis komm ass an deem Kontext an dass d'Regierung den 2. März nach eng Kéier déi selwecht Experte beoptraagt huet sech ze äusseren, ob déi ugeduecht Impfflicht, sief et generell fir eeler Leit, sief et eebe spezifesch – an dat ass, wat hei zielt am Kontext vun de Spideeler an den Altersheemer –, nach Sënn mécht haut, mat dem Wëssensstand, dee mer haut hunn. Op deen Avis waarde mer, well en eis eng Ausso gëtt zur d'Situatioun eeben an deem Beräich, wou mer am Moment nach Mesuren hunn. Dat ass, firwat mer dorobber waarden.

Mir géife ganz gären déi lescht Mesuren an engem Hoff heihinnerbréngen. Ech si mer och bewusst, dass d'Lafdauer vum jëtzege Gesetz op en Enn kënnt, soudass mer eis jiddefalls egal wéi geschwë wäerten erëmgesinn. A mir waarde genausou gespaant wéi d'Chamber dann elo säit mëttlerweil méi wéi dräi Méint op deen Avis, dee sécherlech geschwë kënnt. Ech hunn haut de Moien nogefrot. Ech kann Iech leider kee genauen Dag soen, wéini mer e kréien. Ech ka just eeben och norechnen, genau wéi Dir. Et dauert schonn eng Zäit an dofir denken ech, dass déi Leit dat mat beschtem Wëssen a Gewësse maachen an eis Interessantes wäerte kënne ënnerbreeden.

Den Hierscht – jo, mir sinn eis däers bewusst –, mir gi gewarnt, dass den Hierscht vun der Joreszäit propice ass, fir dass de Virus méi zirkuléiert. Aleng klimabedéngt wäert dat de Fall sinn. Wat eis a puncto Varianten erwaart, dat weess haut keen. Do ka keen an de Kaffimarc kucken. Mir sinn eisersäits preparéiert. Natierlech si mer preparéiert, déi Dispositiounen, déi mer hunn, erëm eng Kéier eropzefueren, falls et eng Kéier méi uerg nach géif kommen. Normalerweis – an dat ass eis Hoffnung – dierft dat net de Fall sinn,

mee et weess een et net. Kee weess et. Dat ass eng Onsécherheet an dofir si mer selbstverständlech och weiderhin op dat Schlëmmst preparéiert.

Ze soe bleift, dass d'Impfung nach ëmmer dee beschte Schutz wor an ass. Dat huet sech méi wéi erweisen. D'Date weisen dat. Dofir si mer haut an där Situation, an där mer sinn. Och mat staarker Presenz vum Virus hu mer ganz, ganz wéineg Leit, quasi keng vun deenen, déi wierklech duebel geimpft sinn, déi geboostert sinn, déi nach schwéier krank ginn, et sief, si hätten aner krankheetsbedéngt Émstänn, déi maachen, dass se méi ufälleg sinn.

Dofir och hei nach eng Kéier den Opruff vu menger Säit u jiddwereen, deen de Wee nach net fonnt huet: Loosst Iech impfen! Mir hunn zum Gléck nach all Woch Leit, déi och eng éischt Impfung maachen. Mir wäerten och eis Campagne elo nach eng Kéier relancéieren, fir beschtméiglech preparéiert ze sinn.

A mir wäerten och, sou wéi mer dat scho méifach ugekënnegt hunn ... Natierlech si mer prett mat engem Text fir d'Impfung. Do waarde mer op deen Avis, dee mer Ufank Mäerz ugefrot hunn. Mee d'Regierung ass preparéiert mam Text. Dat huet d'Justizministesch och schonn e puermol betount. Eis Intention ass et, ganz zäitno do kënnen ze handeln, wa mer deen Avis bis virleien hunn.

A mir wäerten och zäitno eeben déi nächst Mesuren op de Leescht huelen. Dozou kann ech mech engagéieren.

Zur Evaluatioun, déi hei e puermol ugeschwat ginn ass am Kader vun der Motioun, déi vun der ADR komm ass, mee och vusäite vun deene Lénken, géif ech drop hiweisen, dass mer eng Evaluatioun lafen hunn, eng extern Evaluatioun. Déi ass ugefrot gi bei der OECD. Dat heescht, mir si säit Méint domadder amgaangen. Dat misst viraussichtlech fir de Summer ofgeschloss sinn, spéitstens fir den Hierscht, dovunner ginn ech aus.

Ech géif jiddwereen invitéieren, vläicht op déi Evaluatioun ze waarden. Dat ass eng extern. Mir sinn do fir Transparenz. Et ass dorëm, wou et eis geet, dass mer vu professioneller Säit ... Vusäite vun der OECD hu mer e ganze Panel un Experten, deen eis Krisegestioun wäert belichten, dat mat där néideger Professionalitéit, och mat där néideger Onofhängegkeet a mat där néideger Expertis. Dat heescht, déi breet Vue, déi gefrot ass, déi méi breet Vue wéi déi, déi am Moment ze erwaarden ass elo am Hëllef reng op d'Impfflicht, déi wäert hei assuréiert sinn.

Mir si selwer ganz gespaant op dat Resultat. Mir wëllen allegueren zesummen eppes léieren aus deem, wat mer hei duerchgemaach hunn iwwert déi lescht Joren. An asoufern ass deen Exercice geduecht, fir eis do Opschluss ze ginn, fir ze gesinn: Wat ass gutt gelaf? Wat ass vläicht net esou gutt gelaf? A wéi sti mer och am Verglach zu anere Länner do?

Dofir géif ech Iech bieten – an dat wär dann op alle Fall d'Positioun vun der Regierung – ofzawaarden, bis mer dës éischt Evaluatioun virleien hunn a gesinn, wat déi eis bréngt. Dat ass ëmmer ganz opwänneg. Ech kann Iech soen, dass dat am Moment ganz vill Ressourcen och bei eis mobiliséiert. Dat gëtt ganz detailléiert gekuckt a gemaach an ech sinn och zouversichtlech, dass et an den Delaie wäert kënnen ofgeschloss ginn.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Gesondheitsministesch Paulette Lenert. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Ier mer zum Vott kommen, wollt ech drun erënnere, dass ee sech op sengem Posten alogge muss, fir kënnen matofzestëmmen.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8010. Den Text steet am Document parlementaire 8010⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8010 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen uegholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel (par M. Laurent Mosar), Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par Mme Cécile Hemmen), Mmes Tess Burton, Francine Cloeser (par M. Yves Cruchten), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par M. Marc Hansen), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motion 1

Da komme mer zur Motioun, déi d'ADR-Sensibilitéit deposéiert huet. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? Den Här Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo, Här President, ech wäert Iech elo net iwwerraschen, wann ech Iech soen, dass ech proposéieren, dass mer déi Motioun hei net unhuelen. D'ADR freet hei, dass de Conseil scientifique, dee mer hunn, deen eis wëssenschaftlech begleet huet an där ganzer Pandemie, méi breet opgestallt soll ginn. Hei gëtt allméiglech gefuerdert: Hausdokteren, Psychiateren, Psychologen, Ekonomisten, Statistiker, Juristen, Eethiker, Philosophen, Vertrieeder vun der Mënscherechtskommissioun, Spezialiste vun der Sozialpolitik, Sozialpartner, Vertrieeder vun de Spideeler, Gesondheetsberuffer, Patientevertrieeder, Kommunikatiounsspezialisten – eppes Neits –, Aktiviste fir d'Fräiheet vun de Medien, ...

(Brouhaha)

... Leit mat aneren techneschen a wëssenschaftleche Qualifikatiounen, wien och ëmmer dat ass.

(Brouhaha)

Ech mengen awer, dass mer eis sollten dorobber behapten, dass dat sollte Spezialiste sinn, déi eis

wierklech och an där Matière beroden, fir déi mer se brauchen, nämlech fir eis wëssenschaftlech begleeten ze loosse bei der Covidkris an net iergendeppes aneschers, an net e Sammelsurium vun allméigleche Leit. Also mir wäeren der och nach e puer agefall, déi een hätt kënnen invitéieren, mee dat mécht d'Saach net besser.

An da gëtt awer hei gefrot, dass soll an deem Conseil scientifique en Aarbechtskader – dat kléngt alles gutt – geschaaft ginn, deen Avis-minoritären zouléisst. An dat, mengen ech, ass kloer en Appell dozou, dass do iergendwellecht Geschwuerbels oder Coronafantisien herno sollte legitiméiert gi vun engem Gremium.

(Interruption)

An ech mengen, dass mer dat absolutt net kënnen zouloossen. Dofir recommandéieren ech, déi Motioun hei ofzeleenen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Très bien! Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Cruchten. Den Här Sven Clement freet nach d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Et ass net oft, dass ech mam Yves Cruchten esou enger Meinung sinn.

Vläicht nach eng zweet Fro, wat ech einfach net verstinn: also „Aktiviste fir d'Fräiheet vun de Medien“, gefuerdert vun enger Partei, déi Plaintë géint Medievertrieeder mécht, wann hinnen d'Rapporten net passen ...!

Bon, bref: Mir stëmmen dergéint.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Cruchten. D'Madamm Nathalie Oberweis.

M. Sven Clement (Piraten) | Nee, et war den Här Lamberty!

(Hilarité)

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Merci och der ADR fir dës Motioun. Also ech muss Iech éierlech soen: Mir versichen d'Motiounen ze liesen, ouni ze kucken, vu wéi enger Partei se kommen. A mir hu lo heimat keen esou immens grouse Problem, well mer mengen, dass een dee Conseil effektiv méi breet opstelle kann, fir dass en nach méi Usiichten a Point-de-vue materanhëlt. Ech mengen net, dass dat ka schueden. Ech mengen, dat mécht dee Conseil éischter méi staark a méi resilient a méi ... Et ass eeben och, fir den Impakt ...

A si hunn net Onrecht. Also d'ADR ass och net onbedéngt meng politesch ... Si sinn eis politesch net immens no, ech mengen, dat wësst Der. Mee ech muss soen: Et ass net alles falsch heider! Dat muss ech awer éierlech soen.

(Brouhaha)

Fir e méi breet opstellen, fir déi Impakter ze kucken, déi op alle verschiddenen Aspekter vun eisem gesellschaftleche Liewen woren, fir dat materanzehuelen, ass net onbedéngt falsch. Mir kënnen dat also esou eigentlech matdroen.

Bon, natierlech kéint ee verschidde Saachen änneren. „Aktiviste fir d'Fräiheet vun de Medien“, ech ginn de Piraten do Recht, dat ass natierlech e bësselchen hypokritt, wann et vun der ADR kënnt. Ech kann awer domat liewen, wann ech net kucken, vu wem se kënnt, well ech den Inhalt kucken. Dofir, mir kënnen déi a priori matdroen.

Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Oberweis. Dann den Här Claude Wiseler.

M. Claude Wiseler (CSV) | Aus all deene vum Här Cruchten genannte Grënn stëmme mir se och net mat.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Wiseler. An da ginn ech d'Wuert un den Auteur vun dëser Motioun, oder den Här Fernand Kartheiser, fir d'ADR-Fraktioun.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Villmools merci, Här President. Also et ass wéi ëmmer ganz interessant, de Kolleegen nozelauschteren, virun allem, wann een zum Beispill dem Här Cruchten ... Ech soen et nach eng Kéier: Et ass ni, datt ech den Här Cruchten perséinlech wëll iergendwéi do kritiséieren, awer a sengen Aussoen, trotzdem, wann e seet: „allméiglech Leit“, sou als wär dat e bëssen erofwierdegend, wa mer do schwätze vun Hausdokteren, Psychologen, Psychiateren! Wësse mer dann net, datt déi mental Gesondheet ee vun deene grouse Problemer war iwwert déi lescht zwee Joer? Hu mer dat scho vergiess, wat alles geschitt ass?

An ass et dann net normal fir ze soen: Hei, déi Konklusioun, déi mer aus dëser Kris zéien, dat ass eeben ënner anerem déi, datt déi ganz Gesellschaft betraff war an datt et och wichteg ass, wa mer politesch Decisiounen huelen, datt mer net nëmme reng déi virologesch Aspekter kucken, mee eebe breet kucken, wéi eis Gesellschaft dorobber soll reagéieren, eis Ekonomie, an datt e berodende Gremium vun der Regierung eebe soll breet opgestallt sinn.

Mir hu geschriwwen: „zum Beispill“. Dat heescht net, datt mer all déi Leit hei drasetzen. Mee eebe just, well mer eng Méiglechkeet an Iddie wollten erabringen, wéi mer esou e Grupp kéinte méi breet opstellen, hu mer geschriwwen: „zum Beispill“ déi an déi Kategorie vu Leit. An dozou sti mer. Firwat solle mer net Patientevertriebungen huelen, Verrieder aus dem Spidolssektor?

A wat ka falsch dru sinn, wëll ech hei froen, fir ze soen, mir sollen och kucken, datt eeben eng kloer „ökonomesch Onofhängegkeet vun Interessegruppen“ etabliert ass? Mir haten där Diskussiounen a leschter Zäit, datt eeben d'Leit net dierfe vun der Pharmaindustrie iergendwéi gesi ginn, wéi wa se géife vun hir ofhänken. Dat ass dach gutt fir d'Kredibilitéit vun esou engem Gremium!

Gradesou wéi et gutt ass, wann e Gremium ka verschidde Meenungen duerstellen an Avis minoritaires publizéieren. Dat ass en Deel vun der Fräiheet, eppes, wat enger Demokratie an engem wëssenschaftleche Gremium gutt zu Gesiicht steet!

Mir wësse jo, datt dat hei refuséiert gëtt, mee wat interessant ass a wat kee Kompliment ass ... Ech huelen déi Lénk aus, also all Respekt fir déi neutral Manéier, wéi déi Lénk dat hei analyséieren!

Plusieurs voix | O!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | All Respekt!

(Exclamations)

Nee, et muss een et wierklech soen, et muss ee wierklech soen: Si hu méi demokratesch Oppenheet a méi e groussen demokratesche Geescht gewise wéi déi aner Parteien heibannen!

(Brouhaha)

Well déi hunn e bëssen de Pawlowsche Reflex: „Egal wéi gutt eng Iddi ass, wa se vun der ADR kënn, si mer dergéint!“

(Brouhaha)

Abee, mir brénge gutt Iddien. Mir verriede se. An et ass eng gutt Iddi, fir esou e Grupp breet opstellen,

fir em Fräiheeten ze ginn, déi en elo net huet, fir e kredibel duerstellen, fir datt eis Gesellschaft besser ass. Mir bekenne eis zu där Iddi. A mir maachen et wéi déi Lénk: Mir stëmmen derfir!

M. Fred Keup (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An dann huet den Här Dan Kersch d'Wuert gefrot.

M. Dan Kersch (LSAP) | Ech wollt den Här Engelen froen, als Auteur vun der Motioun, nodeem dass säin Affekot hei geschwat huet, ob hie weess, wien actuellement an deem Conseil dran ass.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | O! Dat ass dach keng Quizsendung!

(Hilarité)

M. Fernand Etgen, Président | Här Engelen, Dir sidd direkt ugeschwat.

(Brouhaha et interruptions)

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här Dan Kersch, fir dës Fro. Wann dee Komitee esou opgestallt ass, wéi mer den Expertegrupp haten an der Kommissioun vun der Impfflicht, da waren et véier Experten, déi derfir waren, an all déi aner waren net zougelooss. An duerfir hunn ech grousst Mësstrauen an dee Komitee do, quitte datt et fantastesch Leit sinn, déi do dra sinn, och gutt Leit. Mee wann een net alles weess, ...

(Interruptions)

... da muss een dat och soen.

M. Dan Kersch (LSAP) | Dir hutt Mësstrauen, ...

M. Jeff Engelen (ADR) | Mee ech ka mer net virstellen, datt ...

M. Dan Kersch (LSAP) | ... ouni ze wëssen, wien dran ass!

M. Jeff Engelen (ADR) | ... d'Regierung ...

M. Dan Kersch (LSAP) | Méi kloer konnt Der et elo net soen!

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Här President!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Engelen. Den Här Di Bartolomeo.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Just ganz kuerz. Et gëtt jo de Corps vum Conseil scientifique. De Conseil scientifique fonctionéiert an enger ganzer Rei vun Aarbechtsgruppen a Composition-variablen. Deen ass also scho ganz breet opgestallt. An ech mengen, mir brauche keng Lektioone vun Iech ze kréien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här ...

Une voix | O!

M. Fernand Etgen, Président | ... Di Bartolomeo.

M. Fred Keup (ADR) | Hëllef! Mir hëlfe Iech!

M. Fernand Etgen, Président | An ech mengen, mir kënnen elo zum Vott iwwert dës Motioun kommen.

Vote sur la motion 1

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dës Motioun ass bei 6 Jo-Stëmme géint 54 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon

Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel (par M. Laurent Mosar), Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz (par M. Georges Mischo), Serge Wilmes (par M. Paul Galles), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par Mme Cécile Hemmen), Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Yves Cruchten), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Djuna Bernard), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Marque et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

3. Motion de M. Fernand Kartheiser relative à la mise en place d'un mécanisme qui assurerait que les prix de certains produits pétroliers soient inférieurs à ceux des pays voisins

(Motion déposée en séance publique n° 56 du 7 juin 2022 – à consulter au compte rendu n° 19/2021-2022 en page 42)

Mir kommen elo zum nächste Punkt vum Ordre du jour. An dat ass d'Motioun, déi virgëschter vum Här Fernand Kartheiser deposéiert ass ginn, iwwert d'Aféiere vun engem Präismechanismus, deen derfir suerge soll, datt d'Präisser vun de verschiddene Pétrolsprodukten ëmmer ënnert dem bëllegste Präisniveau wéi an eisen Nopeschlänner leien. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Fernand Kartheiser (ADR), auteur | Jo, villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, mir hunn am Abléck eng Situatioun hei am Land, déi e grouse soziale Problem fir vill Leit duerstellt. An et ass eng „situation du jamais-vu“, sou huet d'Press et beschriwwen, an esou ass et och. Hei si just e puer Titelen aus der Press vun deene leschten Deeg: „Le Luxembourg doublé par ses voisins sur l'aide aux carburants.“ Oder hei och nach: „Les Allemands ne font plus le plein au Luxembourg.“

Mir sinn an enger Situatioun – an dat beschreift d'Press, mengen ech, ganz richtig –, datt an Däitschland am Abléck e Rabatt offréiert gëtt bis zu minus 30 Centimes, a Frankräich minus 18 Centimes, an der Belsch 17,5 Centimes. Dat ass d'Press vun haut. A mir hu 7,5 Centimes zäitlech begrenzt ginn. Dat ass d'Situatioun zu Lëtzebuerg.

Et ass och net esou, datt dat an den Nopeschlänner déi eenzeg Moosnam wär. Well ech héiere schonn: „Mee mir maachen nach hei an do ...“, mee déi aner maachen och nach zousätzlech Moosnamen, soudatt een ... Et ass natierlech schwéier, alles direkt ze vergläiche mat véier Länner, mee et ass awer net esou, datt dat do elo déi eenzeg Moosnam wär, déi an eisen Nopeschlänner géif geholl ginn, fir de Leit et sozial ze erliichteren, kënnen tanken ze goen.

Et ass eng Situatioun, wou mir eng ganz Rei Nodeeler dra gesinn. Éischens fir de Staat, mee dat ass emol nach net dat Wichtigst. Den Tanktourismus ass eng wichteg Quell fir eise Budget. Mir si schonn an enger Defizitsituatioun. A wa mer dann awer e